

LAGRÅDET

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2016-05-03

Närvarande: F.d. justitieråden Severin Blomstrand och Annika Brickman samt justitierådet Agneta Bäcklund.

En ny lag om personnamn

Enligt en lagrådsremiss den 14 april 2016 (Justitiedepartementet) har regeringen beslutat inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. lag om personnamn,
2. lag om ändring i lagen (1966:742) om hotell- och pensionat rörelse,
3. lag om ändring i firmalagen (1974:156),
4. lag om ändring i folkbokföringslagen (1991:481),
5. lag om ändring i varumärkeslagen (2010:1877).

Förslagen har inför Lagrådet föredragits av rättssakkunniga Linnéa Brossner.

Förslagen föranleder följande yttrande av Lagrådet:

Förslaget till lag om personnamn

Allmänt

I remissen föreslås en ny lag om personnamn, som ska ersätta den nuvarande namnlagen. Den uttalade ambitionen är att regleringen ska moderniseras och förenklas så att enskilda får större möjligheter att själva välja sitt namn. Steg i den riktningen tas också, men i stora delar har regleringen i den gällande lagen förts över till den nya lagen. Även i den nya lagen är den enskildes valfrihet begränsad. Och vissa ofullkomligheter i den gamla lagen återkommer i den nya.

Under föredragningen har det kommit fram att den föreslagna lagen – liksom den nuvarande – är avsedd att vara uttömmande i den meningen att det inte ska vara tillåtet att förvärva eller ändra ett namn i något fall som inte föreskrivs i lagen. Det skulle vara lättare att förstå lagens bestämmelser och deras inbördes sammanhang om denna utgångspunkt kom till direkt uttryck i lagen. Exempelvis kan den inledande bestämmelsen i 1 § utformas så att det framgår att lagen föreskriver hur personnamn får förvärvas och ändras.

Ett annat grundläggande drag i regleringen som inte kommer till klart uttryck i lagen är beslutsordningen. Under föredragningen har upplysts att den ordning som normalt ska gälla innebär att en ansökan görs hos Skatteverket, som tar ställning till ansökningen och efter bifall registrerar resultatet i folkbokföringsregistret. Detta kan svårigen utläsas ur den föreslagna lagen. Under föredragningen har hänvisats till 36 §, enligt vilken en ansökan om förvärv, byte eller ändring av personnamn görs till Skatteverket. Den bestämmelsen säger inte mer än att Skatteverket ska ta emot ansökningar. När och av vem en ansökan ska göras framgår inte. På vissa ställen i lagen finns föreskrifter om ansökningar (3 § om barns efternamn, 5 § om adoptiv-

barns efternamn och 26 § om barns förnamn). Det finns däremot inga bestämmelser om att det krävs en ansökan i andra fall vid byte eller ändring av namn. Av 41 § framgår att det ska kunna förekomma ansökningar vid byte enligt 12 §, men det kan inte utläsas om det är ett krav. Inkonsekvensen blir särskilt iögonfallande vid de föreslagna bestämmelserna om förnamn. Enligt 26 § ska varje barn ges ett eller flera förnamn och en ansökan om barnets förnamn ska göras inom tre månader från barnets födelse. I 27 § föreskrivs att en person får ändra sina förnamn på visst sätt, men där finns ingen föreskrift om ansökan.

Till svårigheterna att förstå beslutsordningen bidrar de skiftande sätten att uttrycka hur namn förvärvas eller ändras. Belysande är bestämmelserna om byte av efternamn. I 7 § och de följande paragraferna finns bestämmelser om att ett efternamn får bytas. Som på så många håll i lagen används i 7 § passivformen av verbet; det går då inte att utläsa vem som gör bytet. Men i de fall som regleras i 9 § är det barnet som byter sitt namn och enligt 10 och 11 §§ får en make byta sitt namn. Det är inte givet hur detta kan förenas med den tänkta ordningen där det är Skatteverket som beslutar om namnförvärvet.

Detta för över till en annan aspekt på problematiken, nämligen det sakliga innehållet i Skatteverkets beslut. Som nämnts anges i 36 § att det är fråga om en ansökan om förvärv, byte eller ändring av personnamn. De övriga bestämmelserna om ansökningar är inte mer upplysande. Av regleringen framgår inte om Skatteverket ska tilldela ett namn, godkänna ett namn som redan har tilldelats eller kanske bara besluta att registrera ett namn. Frågan inställer sig vidare om det är avsett att det ska vara en saklig skillnad i detta avseende mellan de bestämmelser där det anges att någon ska ges ett namn och de bestämmelser där det anges att någon får byta sitt namn.

I sammanhanget kan också noteras att lagen inte innehåller regler om att namn ska registreras, trots att namnregistrering ska ha en viktig funktion i regelsystemet, se 35 §.

Lagens utformning i dessa formella hänseenden bör övervägas närmare under den fortsatta beredningen.

2–11 §§

Se vad Lagrådet anför om dubbla efternamn i anslutning till 19 och 20 §§.

I 3 § regleras hur ett barn ska ges ett efternamn. Om det inte görs någon ansökan till Skatteverket om ett efternamn ska barnet enligt andra stycket förvärva "den födande förälderns" efternamn. Bestämmelsen har utformats på detta sätt med anledning av att ett par remissinstanser påpekat att det inte alltid är en kvinna som föder barnet, och att därför betänkandets förslag – att barnet i ett sådant fall ska förvärva moderns efternamn – är mindre lämpligt.

Lagrådet konstaterar att det tempus som valts i remissförslaget leder tanken till en pågående förlossning. Under föredragningen har framhållits att bestämmelsen måste omfatta även det fallet att föräldern har avlidit efter förlossningen. Lagrådet föreslår att andra stycket ges följande lydelse.

Om det inte görs någon ansökan inom den tid som anges i första stycket, förvärvar barnet det efternamn som bärs av den person som har fött barnet. Om den personen har avlidit, förvärvar barnet det namn som personen senast bar.

I 6 och 8–11 §§ finns bestämmelser om byte till ett dubbelt efternamn som bildas av det namn en person bär vid bytet och ytterligare ett efternamn. För att beskriva det namn personen bär vid bytet an-

vänds olika uttryck, "det egna efternamnet" (6, 10 och 11 §§), "det befintliga efternamnet" (8 §) och "barnets efternamn" (9 §). Om avsikten är att uttrycka samma sak i de olika bestämmelserna bör samma uttryckssätt användas.

Lagrådet noterar vidare att 11 § ger möjlighet för en efterlevande make att byta sitt efternamn till ett dubbelt efternamn som består av två enkla efternamn och som är bildat av det egna efternamnet och den avlidna makens efternamn. Reglerna medger dock inte att en efterlevande make byter till den tidigare makens efternamn om inte det namnet blir ett led i ett dubbelt efternamn.

Sedan den efterlevande maken förvärvat det dubbla efternamnet är det alltid möjligt att stryka det ena namnet och på så sätt förvärva den avlidne makens namn som ett enkelt efternamn (se 20 §).

Mot den bakgrunden och med hänsyn till det angivna syftet att stärka enskildas möjlighet att själva välja sitt namn kan det ifrågasättas varför den efterlevande maken inte ska ha rätt att byta efternamn till den tidigare makens utan att behöva genomföra ändringen i två led.

12 §

I paragrafen finns bestämmelser om byte till ett nybildat eller befintligt efternamn. Enligt andra stycket anses en enkel ändring av ett efternamns stavning som inte förändrar efternamnets uttal inte som byte till ett annat efternamn. Detsamma ska gälla en ändring av ett efternamns genusform. De ändringar som avses i andra stycket är alltså inte tillåtna enligt paragrafen. Det finns ingen annan bestämmelse i lagen som tillåter sådana ändringar. Till följd av lagens uttömmande karaktär är ändringarna därmed förbjudna. Under föredragningen har framgått att ett sådant förbud inte har varit avsett.

Paragrafens utformning bör övervägas ytterligare under den fortsatta beredningen.

19 och 20 §§

I paragraferna finns bestämmelser om dubbla efternamn. Ett efternamn får enligt 19 § första stycket bytas till ett dubbelt efternamn som inte kan förvärfvas enligt 2–12 eller 30 §. Ett dubbelt efternamn anses som huvudregel som ett namn (jfr dock 14, 15, 23 och 24 §§).

Med dubbelt efternamn avses enligt andra stycket ett namn som är bildat av två skilda efternamn som var för sig kan förvärfvas enligt denna lag. Vid föredragningen har upplysts att definitionen i andra stycket ska gälla bara vid tillämpning av första stycket och när en särskild hänvisning görs till 19 § andra stycket (se 2, 4 och 6–11 §§) samt vid tillämpning av 35 och 41 §§ .

Uttrycken dubbelt/dubbla efternamn används även i andra paragrafer (se 14, 15, 20, 23, 24, och övergångsbestämmelserna) och ska då inte begränsas genom definitionen i 19 § andra stycket.

Det är inte en godtagbar ordning att ett definierat uttryck används i lagen i en annan betydelse än den som framgår av definitionen.

Med ” två skilda ” efternamn i definitionen avses två enkla efternamn som kan förvärfvas genom ett familjerättsligt eller administrativt förvärv. Formuleringen avses uttrycka att fler än två enkla namn inte får ingå i ett dubbelt efternamn. Ett namn som ingår i ett dubbelt efternamn kan dock bestå av två ord, t.ex. da Silva, och ett dubbelt efternamn kan också bestå av två likalydande namn, t.ex. Nilsson-Nilsson.

Lagrådet anser att ordet "skilda" inte ger uttryck för den avgränsning som är avsedd och förordar att ordet "skilda" ersätts av ordet "enkla" som bättre återspeglar avgränsningen och som används i författningskommentaren. Vidare anges att ett dubbelt namn ska bildas av två namn som "var för sig kan förvärfvas" enligt den föreslagna lagen. Det bör uttryckligen framgå att det är just den som vill förvärva det dubbla namnet som ska kunna förvärva vart och ett av de namn som ska ingå i det nya namnet.

Enligt 20 § får en person ändra sitt dubbla efternamn genom

1. byte av ett av namnen som ingår i det dubbla efternamnet eller av båda namnen, om förutsättningarna för detta är uppfyllda enligt denna lag,
2. strykning av ett av namnen,
3. ändring av ordningsföljden mellan namnen, eller
4. tillägg eller strykning av ett bindestreck mellan namnen.

Vid föredragningen har upplysts att uttrycket dubbla efternamn i 20 § används utan den begränsning som följer av definitionen i 19 §. Det framgår inte av paragrafen.

I punkten 4 anges att ett tillägg eller en strykning av ett bindestreck mellan namnen får ske. Det framgår inte om en sådan förändring är att betrakta som en sådan ändring av namnet som kräver en ansökan till Skatteverket.

I författningskommentaren till bestämmelsen anges att enkla stavningsändringar enligt 12 § andra stycket som inte förändrar namnets uttal inte anses som byte av efternamn och att detsamma gäller en ändring av ett efternamns genusform. Vid föredragningen har upplysts att avsikten är att sådana ändringar med tillämpning av 12 § andra stycket ska tillåtas även beträffande dubbelnamn. Vad

Lagrådet har anfört i anslutning till 12 § gäller även här. Lagen är avsedd att vara uttömmande i den meningen att det inte ska vara tillåtet att förvärva eller ändra ett namn i något fall som inte föreskrivs i lagen (se vad som anförts inledningsvis). Mot den bakgrunden är det inte möjligt att förstå att andra smärre förändringar av dubbla efternamn än de som anges i punkten 4 ska vara tillåtna. Det går inte att ur lagtexten utläsa att 12 § andra stycket ska tillämpas på dubbla efternamn. Formuleringen i 20 § 4 ger intryck av att den bestämmelsen uttömmande reglerar enklare justeringar av dubbla efternamn. Vad en tillämpning av 12 § andra stycket skulle innebära framgår inte heller av lagtexten, jämför Lagrådets påpekande i anslutning till 12 §.

Det är också svårt att förstå varför ett tillägg eller en strykning av ett bindestreck mellan namnen inte utgör en sådan enkel ändring som regleras 12 § andra stycket om den bestämmelsen ska kunna tillämpas på dubbla efternamn.

Sammanfattningsvis konstaterar Lagrådet att regleringen av dubbla efternamn har utformats på ett sätt som inte lever upp till kraven på tydlighet. Det finns risk för att problem kan uppstå vid rättstillämpningen. Frågan är komplex och inte enkel att reglera, inte minst eftersom dubbla efternamn ska regleras på olika sätt beroende på om de lagligen används vid lagens ikraftträdande eller inte. Regleringens utformning bör övervägas ytterligare.

Lagrådet förordar att de särbestämmelser som ska gälla i vissa fall tydligt och uttryckligen anges. Exempelvis torde 20 § kunna utgå om punkterna 2 och 3 flyttas till 12 §. Vidare torde 19 § kunna ändras på så sätt att definitionen i andra stycket första meningen arbetas in som en uttrycklig bestämmelse i första stycket, som då skulle kunna ges exempelvis följande lydelse.

En person får byta sitt efternamn till ett dubbelt efternamn, om det är bildat av två enkla efternamn som den personen kan förvärva var för sig. Namnen i ett dubbelt efternamn ska bäras i en bestämd ordning och får förenas med ett bindestreck.

Om en sådan ändring görs bör det föreskrivas att ett nybildat dubbelt efternamn som förvärvas enligt någon bestämmelse i 2–11 §§ får bestå endast av två enkla efternamn.

21 §

Om någon har förvärvat ett efternamn utan att ha rätt till det och detta leder till besvär för någon annan, ska enligt paragrafen en domstol på talan av den sistnämnde besluta att "namnet förloras" om det inte finns särskilda skäl mot det. En talan om namnförlust som grundar sig på att ett föräldraskap har hävts får inte väckas senare än ett år efter hävandet. I övriga fall får talan inte väckas senare än fem år efter det att Skatteverkets beslut vann laga kraft.

Enligt författningskommentaren gäller följande. Den som har förvärvat en förälders efternamn saknar rätt till detta namn om föräldraskapet sedan hävs. En förvärvare saknar också rätt till ett familjerättsligt förvärvat namn om förvärvet har godkänts på grund av att Skatteverket har gjort en oriktig bedömning av den familjerättsliga relationen mellan förvärvaren och namnhavaren. Ett administrativt förvärv kan angripas om Skatteverket har beviljat en ansökan trots att det enligt 14 § har funnits hinder mot förvärvet. Det saknar betydelse om det felaktiga förvärvet beror på att underlaget har varit bristfälligt eller på att det har förekommit ett förbiseende eller annan oriktig handläggning av Skatteverket. Om Skatteverket däremot, efter att ha konstaterat att förutsättningarna för att förvärva ett efternamn saknas, ändå godkänner förvärvet på grund av särskilda skäl enligt 12 §, är beslutet normalt inte att anse som oriktigt. Det kan dock inte uteslutas att det t.ex. efter beslutet tillkommer ytterligare omständig-

heter som, om de varit kända i ärendet, skulle ha lett till en annan bedömning.

Regleringen väcker frågor. Inledningsvis kan det konstateras att en talan om förlust av efternamn framstår som ett slag i luften om efternamnet inte är skyddat enligt bestämmelserna i 14–18 §§, eftersom den som förlorar namnet kan återta det omgående genom ett administrativt namnförvärv. Såvitt framgår hindrar inget att en sådan ansökan görs medan processen om namnförlust pågår eller redan innan den inleds.

Vidare är det inte alldeles lätt att förstå hur bestämmelsen ska tillämpas. Enligt författningskommentaren kan en felaktig bedömning eller bristfällig hantering som har påverkat Skatteverkets uppfattning om förutsättningarna för ett namnförvärv medföra att förvärvaren anses sakna rätt till namnet. Om Skatteverket däremot har gjort en felaktig bedömning i frågan om det, trots bristande förutsättningar, föreligger särskilda skäl ”enligt 12 §” för att namnet får förvärvas, är beslutet ”normalt inte att anses som oriktigt”. Uttalandet ger vid handen att förvärvet i ett sådant fall inte kan angripas enligt 21 §, om det inte efter beslutet tillkommer omständigheter som föranleder en annan bedömning. Av lagtexten framgår inte att det ska göras någon sådan skillnad mellan olika slags felbedömningar eller misstag. Skatteverkets tillämpning av undantaget för ”särskilda skäl” måste kunna överprövas i domstol.

Vidare har det i samband med föredragningen uppstått tvivel om begreppet ”särskilda skäl” har samma innebörd i 12 och 21 §§. Detta bör klargöras under den fortsatta beredningen.

Uttalandet i författningskommentaren om omständigheter som tillkommer efter ett beslut och som skulle ha lett till en annan bedöm-

ning om de varit kända indikerar att ett beslut i ett sådant fall kan angripas därför att de särskilda skälen inte längre kan åberopas. Om detta är avsikten bör det klargöras. (Se också vad Lagrådet anför om denna fråga i anslutning till 45 §.)

32 §

Enligt paragrafens andra stycke får lagen tillämpas på andra utländska medborgare som har hemvist i Sverige än danska, finska och norska medborgare. Det är den utländske medborgaren som själv väljer om han eller hon vill att de svenska bestämmelserna ska tillämpas.

Den föreslagna lagen bygger, liksom 1982 års namnlag, på nationalitetsprincipen. Som utgångspunkt prövas namnförvärv för en svensk medborgare av svensk myndighet med tillämpning av den svenska lagen. En utländsk medborgare får förvärva namn i det land där han eller hon är medborgare med tillämpning av lagen där. Ett sådant utländskt förvärv godtas sedan vid folkbokföring i Sverige.

Reglerna om internationella förhållanden har inte varit föremål för någon översyn i detta lagstiftningsärende.

Lagrådet noterar att en utländsk medborgare som har hemvist här har möjlighet att förvärva ett namn som är skyddat av bestämmelserna i lagen och alltså inte möjligt att förvärva för en svensk medborgare, t.ex. historiskt kända namn, gårdsnamn eller namn som kan väcka anstöt. Den enda förutsättningen är att namnet godkänns i det land där personen är medborgare. Namn är ofta kulturellt begränsade som betydelsebärare och det torde många gånger vara möjligt att få ett tillstånd i ett annat land att bära ett namn som i Sverige inte kan förvärfvas på grund av dess koppling t.ex. till en viss släkt. Med

hänsyn till att personer i ökad omfattning rör sig över gränserna kan nationalitetsprincipens tillämpning på sikt leda till att syftet med lagen – att bevara namnstabilitet och det svenska namnskicket – inte fullt ut kan uppnås.

35 §

Enligt sin rubrik och ordalydelsen i första stycket reglerar paragrafen när ett personnamn ska anses förvärvat – förvärvstidpunkten. Enligt första stycket förvärvas namnet vid registreringen om inte annat anges i andra–fjärde styckena. I dessa senare stycken föreskrivs att ett efternamn i ett antal situationer genom registreringen ska anses vara förvärvat ”genom” födelsen, adoptionen eller vigseln.

Med den föreslagna lokutionen utpekas noga taget inte en förvärvstidpunkt utan snarare att en process eller ett förfarande är avgörande för förvärvet av ett visst namn. Lagrådet föreslår att bestämmelsen förtydligas genom att förvärvstidpunkten i stället beskrivs som ”vid” födelsen, adoptionen eller vigseln.

Se också vad Lagrådet har anfört inledningsvis om svårigheterna att förstå beslutsordningen.

36 §

I paragrafen anges att en ansökan om förvärv, byte eller ändring av personnamn görs till Skatteverket. Orden förvärv, byte och ändring, som förekommer i många paragrafer, används inte på ett konsekvent sätt. Det framstår som om uttrycket förvärv främst avser familjerättsliga förvärv och att byte används för andra förvärv, s.k. administrativa förändringar. Frågan om bruket av de olika uttrycken bör övervägas

ytterligare i syfte att förtydliga regleringen. Därvid bör beaktas att byte är en form av förvärv.

42 §

Skatteverkets beslut enligt lagen får enligt 42 § överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Beslut som innebär att en ansökan vinner bifall trots att en invändning har framställts får överklagas av den som gjort invändningen. Beslutet ska överklagas till den förvaltningsrätt inom vars domkrets "personen vars namn det gäller" var folkbokförd vid tidpunkten för beslutet.

I författningskommentaren anförs att det framgår av 22 § förvaltningslagen vem som har rätt att överklaga Skatteverkets beslut, nämligen den som beslutet angår, om det har gått henne eller honom emot. Bestämmelsen i andra meningen innebär emellertid enligt författningskommentaren att endast den som har gjort en invändning mot ansökan får överklaga Skatteverkets beslut. Om en person berörs av beslutet men av olika skäl har avstått från att invända mot ansökan kan han eller hon inte senare överklaga beslutet (s. 125).

Lagrådet konstaterar att det inte framgår av lagtexten att klagorätten är begränsad till den som har framställt en invändning. Bestämmelsen kan förstås så att den som har invänt har klagorätt oavsett om han eller hon berörs på sådant sätt att det föreligger klagorätt enligt 22 § förvaltningslagen. Det är inte givet att bestämmelsen ska läsas e contrario så att den som inte invänder förlorar sin klagorätt enligt 22 § förvaltningslagen. Lagtexten behöver förtydligas under den fortsatta beredningen.

I remissen analyseras inte heller hur den avsedda begränsningen förhåller sig till 22 § förvaltningslagen eller till allmänna principer om

rätten för en enskild att överklaga beslut som går henne eller honom emot. Lagrådet förutsätter att denna fråga analyseras närmare under den fortsatta beredningen av lagstiftningsärendet.

44 §

I paragrafen finns bestämmelser om förfarandet vid allmän domstol i ärenden om förklaring att ett namnbyte är förenligt med ett barns bästa. Tredje stycket föreskriver att domstolen ska hämta in ett yttrande från socialnämnden. En sådan föreskrift bör inte gälla utan undantag. Av författningskommentaren framgår att syftet är i första hand att barnets åsikt ska komma fram. Enligt Lagrådets erfarenhet kan ett barn som närmar sig 18-årsåldern ofta själv meddela sig med domstolen på ett sådant sätt att ett yttrande från socialnämnden framstår som en onödig omgång. Även andra fall kan tänkas där ett yttrande från socialnämnden inte behövs.

45 §

Enligt 45 § förs talan i tvist om efternamn i allmän domstol. De tvister som avses i denna bestämmelse är enligt författningskommentaren bl.a. sådana som rör förlust av efternamn enligt 21 §. Det framgår inte hur en sådan talan förhåller sig till ett överklagande av ett bifallsbeslut enligt 42 §. Som nämnts i det föregående framhålls det vidare i författningskommentaren till 21 § att det efter beslutet kan tillkomma omständigheter som skulle ha lett till en annan bedömning om de hade varit kända i ärendet. Om avsikten är att sådana omständigheter ska påverka bedömningen i ett mål enligt 45 § aktualiseras frågan hur en sådan talan förhåller sig till en ansökan om resning av Skatteverkets beslut.

Lagrådet förordar – i syfte bl. a. att lagstiftningen ska bli mer tillgänglig för den enskilde – att lagtexten utformas så att det tydligt framgår vilka rättsmedel som står till buds för den som av en eller annan anledning är missnöjd med ett beslut om namnförvärv.

I 45 § finns också bestämmelser om förfarandet i tvister om efternamn. Enligt tredje stycket ska domstolen hämta in ett yttrande från socialnämnden, om tvisten rör ett barn som är under 18 år. Lagrådet hänvisar till vad Lagrådet har anfört i anslutning till motsvarande bestämmelse i 44 §.

46 §

Paragrafen innehåller regler om vem som får ansöka om barns namn och om hur barnets åsikter ska beaktas av domstolen. Enligt första stycket ska en ansökan som avser ett barn som är under 18 år göras av barnets vårdnadshavare. Om barnet står under gemensam vårdnad, krävs att båda vårdnadshavarna gör ansökan. Det framgår av allmänna bestämmelser i 6 kap. föräldrabalken att barnets vårdnadshavare har rätt och skyldighet att bestämma i frågor som rör barnets personliga angelägenheter. Paragrafens första mening bör därför utgå.

Enligt andra stycket krävs som huvudregel barnets samtycke till ansökan, om barnet har fyllt 12 år. Samtycke kan underlåtas endast om barnet är förhindrat att lämna samtycke på grund av en psykisk störning eller på grund av något annat liknande förhållande.

Termen psykisk störning används som övergripande beteckning på psykiska sjukdomar, tvångssyndrom, ångest, ADHD, personlighetsstörningar m.m. Det finns många former av psykiska störningar som inte alls påverkar förmågan att ta ställning till frågor av det slag som

paragrafen reglerar. Mot den bakgrunden kan det ifrågasättas om inte uttrycket "psykisk störning" bör ersättas av något mer träffande begrepp.

Övergångsbestämmelserna

Enligt punkten 4 ska den upphävda lagen gälla fortfarande vid överklagande av Patent- och registreringsverkets slutliga beslut. Vid föredragningen har upplysts att alla ifrågavarande beslut är slutliga. Ordet "slutliga" bör därför utgå.

I punkten 11 regleras "prövning av frågor om namnskydd" enligt vissa uppräknade paragrafer. Alla dessa paragrafer reglerar inte namnskydd. Uttrycket "om namnskydd" bör därför utgå.

Övriga lagförslag

Lagrådet lämnar förslagen utan erinran.